

Raportul de convergență al Băncii Centrale Europene

REPORT OF CONVERGENCE
OF THE EUROPEAN CENTRAL BANK

Valentin Lazea
Economist șef

București, 14 mai 2012

I Considerații generale (1)

- Dintre cele zece țări membre ale UE care încă nu au adoptat euro, opt beneficiază de o derogare temporară, ceea ce înseamnă că ele se angajează să adopte moneda comună în viitor, condiționat de îndeplinirea criteriilor de convergență. Cele opt țări sunt Bulgaria, Republica Cehă, Letonia, Lituania, Ungaria, Polonia, România și Suedia.
- Conform Art.140 din Tratatul de la Maastricht, Banca Centrala Europeană, produce o dată la doi ani un Raport de convergență privind progresele înregistrate de țările respective. Acest raport este înaintat Consiliului European, împreună cu un raport pe aceeași temă redactat de Comisia Europeană.

I Considerații generale (2)

- Calendarul de elaborate al Raportului de convergență este următorul:
  - la 30 aprilie a avut loc reuniunea grupului editorial (în care BNR a fost reprezentată de dl. Valentin Lazea, economist șef, pentru problemele de convergență economică și de dl. Alexandru Păunescu, director, pentru problemele de convergență juridică);
  - la 25 mai va avea loc teleconferința Consiliului General al BCE pentru adoptarea Raportului de convergență;
  - la 30 mai va avea loc publicarea Raportului.

I Considerații generale (3)

- Un subiect amplu dezbătut în perioada de redactare a raportului a fost în ce măsură prevederile fiscale întărite, cuprinse în Tratatul privind Stabilitatea, Coordonarea și Guvernanța în cadrul UEM se adaugă celor cinci criterii de convergență nominale de la Maastricht.
- Prevederile fiscale se referă la :
  - atingerea unui deficit structural de 0,5% din PIB (mergând până la 1% din PIB pentru statele cu o datorie publică mult mai mică decât 60% din PIB);
  - reducerea cu 1/20 pe an a părții de datorie publică aflată peste limita de 60% din PIB;
  - introducerea în Constituție (sau în legi mai puternice decât legea bugetelor anuale) a unor reguli de corecție automată a dezechilibrelor fiscale.
- Toate aceste prevederi au fost acceptate drept complementare celor cinci criterii de la Maastricht și vor fi utilizate în estimarea gradului de pregătire a unui stat în ce privește adoptarea euro.

I Considerații generale (4)

- **Totuși, TSCG se va aplica țărilor nemembre ale eurozonei care l-au ratificat cu începere de la data de la care se abrogă derogarea sau de la o dată anterioară, dată statul respectiv declară că este gata să respecte, parțial sau în totalitate, prevederile TSCG.**
- Un alt subiect contencios pe perioada de redactare a raportului l-a constituit includerea Irlandei între țările etalon pentru calcularea inflației de referință dar excluderea ei dintre țările etalon pentru calcul dobânzii nominale de referință.
- Argumentul utilizat a fost acela că, având acces limitat pe piețele internaționale de capital, Irlanda a avut o rată a dobânzii foarte înaltă, de 9,1% pe an în 2011, datorită premiului de risc atașat acestei țări. Ca atare, Irlanda a fost exclusă de la calculul dobânzii nominale, țările etalon rămase în calcul fiind celelalte două cu inflația ce mai mică, respectiv Suedia și Slovenia.
- În pofida contraargumentelor aduse de numeroase state, această abordare echivocă a avut câștig de cauză, inducând dubii privind imparțialitatea și echidistanța BCE și creând un precedent nefericit.

II Indicatorii economici de convergență (1)

Tabel 1 – Îndeplinirea criteriilor de la Maastricht

Overview table of economic indicators of convergence

		Price stability	Government budgetary position			Exchange rate		Long-term interest rate
		HICP inflation ⁽¹⁾	Country in excessive deficit ⁽²⁾⁽³⁾	General government surplus (+)/deficit (-) ⁽⁴⁾	General government gross debt ⁽⁵⁾	Currency participating in ERM II ⁽⁶⁾	Exchange rate vis-à-vis euro ⁽⁷⁾	Long-term interest rate ⁽⁸⁾
Bulgaria	2010	3.0	No	-3.1	16.3	No	0.0	6.0
	2011	3.4	Yes	-2.1	16.3	No	0.0	5.4
	2012	2.7 ⁽⁹⁾	Yes ⁽⁹⁾	-1.7	18.3	No ⁽⁹⁾	0.0 ⁽⁹⁾	5.3 ⁽⁹⁾
Czech Republic	2010	1.2	Yes	-4.8	38.1	No	4.4	3.9
	2011	2.1	Yes	-3.1	41.2	No	2.7	3.7
	2012	2.7 ⁽⁹⁾	Yes ⁽⁹⁾	-3.8	41.9	No ⁽⁹⁾	-1.8 ⁽⁹⁾	3.5 ⁽⁹⁾
Latvia	2010	-1.2	Yes	-8.2	44.7	Yes	-0.4	10.3
	2011	4.2	Yes	-3.5	42.6	Yes	0.3	5.9
	2012	4.1 ⁽⁹⁾	Yes ⁽⁹⁾	-3.3	45.1	Yes ⁽⁹⁾	1.1 ⁽⁹⁾	5.8 ⁽⁹⁾
Lithuania	2010	1.2	Yes	-7.2	38.0	Yes	0.0	5.6
	2011	4.1	Yes	-5.5	38.5	Yes	0.0	5.2
	2012	4.2 ⁽⁹⁾	Yes ⁽⁹⁾	-3.0	38.5	Yes ⁽⁹⁾	0.0 ⁽⁹⁾	5.2 ⁽⁹⁾
Hungary	2010	4.7	Yes	-4.2	81.4	No	1.7	7.3
	2011	3.9	Yes	4.3	80.6	No	-1.4	7.6
	2012	4.3 ⁽⁹⁾	Yes ⁽⁹⁾	-2.8	76.5	No ⁽⁹⁾	-6.2 ⁽⁹⁾	8.0 ⁽⁹⁾
Poland	2010	2.7	Yes	-7.8	54.8	No	7.7	5.8
	2011	3.9	Yes	-5.1	56.3	No	-3.2	6.0
	2012	4.0 ⁽⁹⁾	Yes ⁽⁹⁾	-4.0	57.1	No ⁽⁹⁾	-2.5 ⁽⁹⁾	5.8 ⁽⁹⁾
Romania	2010	6.1	Yes	-6.8	30.5	No	0.7	7.3
	2011	5.8	Yes	-5.2	33.3	No	-0.6	7.3
	2012	4.6 ⁽⁹⁾	Yes ⁽⁹⁾	-3.7	35.8	No ⁽⁹⁾	-2.8 ⁽⁹⁾	7.3 ⁽⁹⁾
Sweden	2010	1.9	No	0.3	39.4	No	10.2	2.9
	2011	1.4	No	0.3	38.4	No	5.3	2.6
	2012	1.3 ⁽⁹⁾	No ⁽⁹⁾	0.7	34.6	No ⁽⁹⁾	2.0 ⁽⁹⁾	2.2 ⁽⁹⁾
Reference value ⁽¹⁾		3.1%		-3.0%	60.0%			5.8%

II Indicatorii economici de convergență (2)

Tabel 1 – Îndeplinirea criteriilor din tabloul de bord

Scoreboard for the surveillance of macroeconomic imbalances

		EXTERNAL IMBALANCES/ COMPETITIVENESS INDICATORS					INTERNAL IMBALANCES				
		Current account balance ⁽¹⁾	Net international investment position ⁽²⁾	Real effective exchange rate, HICP-deflated ⁽³⁾	Export market shares ⁽⁴⁾	Nominal unit labour cost ⁽⁵⁾	House prices, consumption-deflated ⁽⁶⁾	Private sector credit flow ⁽⁷⁾	Private sector debt ⁽⁸⁾	General government debt ⁽⁹⁾	Unemployment rate ⁽¹⁰⁾
Bulgaria	2009	-19.1	-101.8	18.6	18.3	38.5	.	19.0	175	15	6.4
	2010	-11.0	-94.7	10.4	15.8	33.9	-11.1	-0.2	169	16	7.6
	2011	-3.0	-85.3	2.8	17.4	20.3	.	.	.	16	9.4
Czech Republic	2009	-2.9	-46.2	13.6	10.1	8.7	-4.6	0.7	76	34	5.5
	2010	-2.8	-48.5	12.7	10.2	5.1	-3.4	1.7	77	38	6.1
	2011	-3.0	-49.7	-0.1	8.6	1.8	.	.	.	41	6.9
Latvia	2009	-9.0	-82.7	23.7	31.8	42.0	-42.4	-6.1	147	37	10.2
	2010	-0.5	-80.2	8.5	14.0	0.4	-3.9	-8.8	141	45	14.4
	2011	3.5	-72.5	-0.6	23.8	-15.1	.	.	.	43	17.1
Lithuania	2009	-7.6	-58.6	16.9	22.7	16.0	-33.5	-11.5	88	29	8.0
	2010	-2.3	-55.9	9.1	13.9	0.8	-8.7	-5.3	81	38	12.5
	2011	1.5	-52.2	3.5	25.5	-9.0	.	.	.	39	15.6
Hungary	2009	-4.9	-117.9	7.8	6.6	14.1	.	5.2	170	80	8.4
	2010	-2.1	-112.7	-0.5	1.4	3.9	-6.7	-18.7	155	81	9.7
	2011	0.8	-105.2	-3.7	-0.9	3.9	.	.	.	81	10.7
Poland	2009	-5.5	-58.8	-4.0	27.9	12.8	-4.7	3.9	72	51	8.3
	2010	-5.0	-64.0	-0.5	20.1	12.4	-6.1	3.8	74	55	8.3
	2011	-4.3	-63.5	-10.9	12.1	5.4	.	.	.	56	9.2
Romania	2009	-9.7	-62.2	-4.8	32.7	45.9	.	7.9	123	24	6.4
	2010	-6.7	-63.8	-10.4	21.3	36.6	-12.1	1.7	78	31	6.6
	2011	-4.3	-61.6	-2.8	23.2	13.0	.	.	.	33	7.2
Sweden	2009	8.4	-11.4	-8.4	-14.8	12.1	-0.1	4.8	248	43	6.9
	2010	7.6	-8.5	-2.5	-11.3	5.6	6.3	2.5	235	39	7.6
	2011	7.0	-6.8	4.3	-11.4	1.5	.	6.3	233	38	8.1
Threshold		-4.0/+6.0%	-35.0%	+/-11.0%	-6.0%	+12.0%	+6.0%	+15.0%	+160%	+60%	+10.0%

II Indicatorii economici de convergență (3)

România

Inflația

- Pentru trecutul mai îndepărtat, raportul BCE constată o scădere importantă a inflației (de la niveluri foarte înalte) între 2000 și 2007, urmată de o relativă stabilizare până în 2011 la niveluri de circa 6%. Pentru trecutul apropiat, se arată că pentru perioada aprilie 2011 - martie 2012 IAPC s-a situat la 4,6%, mult peste valoarea de referință de 3,1%.
- Pentru viitorul apropiat, se recunoaște potențialul inflației de a atinge minime istorice, după care va crește ușor până la 2,9-3,4% în 2012, respectiv la 3,1-3,7% în 2013. Riscurile sunt în sensul depășirii cifrelor de mai sus, datorită prețurilor volatile, prețurilor administrate, anului electoral, posibilelor influențe negative ale mediului extern etc.
- Pentru viitorul mai îndepărtat, principalele riscuri sunt legate de efectul Balassa - Samuelson, România având în 2010 cel mai mic nivel (cu excepția Bulgariei) al PIB per capita exprimat în Puterea de Cumpărare Standard, de 43,1% din media zonei euro și cel mai mic nivel (cu excepția Bulgariei) al prețurilor, de 56,4% din media zonei euro.

II Indicatorii economici de convergență (4)

România

Deficitul bugetar

- Pentru trecutul mai îndepărtat, Raportul BCE constată o deteriorare a deficitului structural în perioada 2003-2010, fapt care a dus la decizia ECOFIN din iulie 2009 de a declara România în Procedură de Deficit Excesiv, cu indicația corectării situației până în 2011 (ulterior extinsă până în 2012). Pentru perioada trecutului apropiat, se subliniază eforturile semnificative ale Guvernului român pentru încadrarea în țintele de deficit bugetar. Cu toate acestea, în 2011 deficitul general consolidat s-a situat la 5,2% din PIB, mult peste valoarea de referință de 3% din PIB.
- Pentru viitorul apropiat, se estimează ca posibilă încadrarea în 2012 în ținta de deficit de 3% din PIB (conform SEC95). Pentru viitorul mai îndepărtat, se observă că obiectivul pe termen mediu (MTO) de 0,7% din PIB pentru deficitul structural nu va putea fi atins fără măsuri suplimentare.

II Indicatorii economici de convergență (5)

România

Datoria publică

- În perioada 2002-2006 datoria publică a scăzut, după care a crescut în 2007-2011, fără a excede însă valoarea de referință de 60% din PIB. Nivelul datoriei publice a atins 33,3% în 2011.
- Pentru viitorul apropiat, se estimează o decelerare a ritmului de creștere al datoriei publice, acesta ajungând la 35,8% în 2010. Ca factori de risc se menționează ponderea mare a finanțărilor în valută, ponderea mare a finanțărilor pe termen scurt, dar și problemele demografice.

II Indicatorii economici de convergență (6)

România

Cursul de schimb

- Constatând că leul nu face parte din mecanismul ratelor de schimb MRS-2, Raportul arată că față de valoarea aleasă (arbitrar) din mai 2010, leul a fluctuat într-un interval de $-4,7\%$ (depreciere) și $+2,5\%$ (apreciere). Deși relativ volatil, leul a fost mult mai stabil decât alte monede din țări cu țintirea inflației (forint, zlot). În martie 2012, nivelul leului se situa aproape de mediile istorice pe zece ani, atât în privința ratei reale efective, cât și a ratei reale bilaterale cu euro.

II Indicatorii economici de convergență (7)

România

Dobânzile pe termen lung

- În trecutul mai îndepărtat, după o relativă stabilitate în 2005-2007, ratele dobânzilor pe termen lung a început să urce în 2008, ajungând în 2009 la un vârf de 11,5%, pe fondul crizei economice și financiare internaționale. Respectarea de către România a programului cu UE și FMI a adus treptat dobânzile în jos, la 7,4% în decembrie 2011, respectiv la 6,5% în martie 2012. Totuși, acestea continuă să se situeze deasupra valorii de referință de 5,8%.